

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Petra Příhody a soudců JUDr. Michala Mazance a JUDr. Jana Passera v právní věci žalobce: **A. H.**, zastoupeného Mgr. Luďkem Šikolou, advokátem se sídlem Dvořákova 13, Brno, proti žalovanému: **Krajský úřad Jihomoravského kraje, odbor kultury a památkové péče**, se sídlem Žerotínovo náměstí 3/5, Brno, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 9. 9. 2005, čj. JMK 28116/2005 OK-Va, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 24. 4. 2006, čj. 29 Ca 266/2005 - 10,

t a k t o :

Usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 24. 4. 2006, čj. 29 Ca 266/2005 - 10, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Městský úřad Slavkov u Brna (odbor životního prostředí, úsek státní památkové péče), rozhodnutím ze dne 20. 6. 2005, čj. ŽP/5678-05/59-04/zav, vydal závazné stanovisko k rekonstrukci obytného domu na pozemku parc. č. 215 v k. ú. Slavkov u Brna.

Žalobce a H. H. napadli rozhodnutí městského úřadu odvoláním, které žalovaný rozhodnutím ze dne 9. 9. 2005, čj. JMK 28116/2005 OK-Va, zamítl a napadené rozhodnutí potvrdil.

Žalobce napadl rozhodnutí žalovaného žalobou u Krajského soudu v Brně. Žaloba obsahovala pouze označení napadeného rozhodnutí žalovaného číslem jednacím a návrh rozhodnutí soudu. K žalobě bylo připojeno napadené rozhodnutí žalovaného.

Krajský soud usnesením ze dne 24. 4. 2006, čj. 29 Ca 266/2005 - 10, odmítl žalobu pro absenci žalobních bodů. Krajský soud konstatoval, že žaloba neobsahuje žádný žalobní bod [§ 71 odst. 1 písm. a) – f) s. ř. s.]. Krajský soud vyzval žalobce k doplnění a opravě žaloby (§ 37 odst. 5 s. ř. s.), ale ten ve stanovené lhůtě ani později vady žaloby neodstranil a

žalobu stanoveným způsobem nedoplnil. Krajský soud proto žalobu odmítl (§ 37 odst. 5 s. ř. s.).

Žalobce (stěžovatel) brojil proti usnesení krajského soudu kasační stížností z důvodu podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., tj. nezákonnosti rozhodnutí o odmítnutí návrhu.

Stěžovatel namítl, že žalobu podal neúplnou z důvodu časové tísně, neboť nemohl nalézt advokáta zabývajícího se „touto speciální problematikou“. S ohledem na chybějící zákonné náležitosti žaloby krajský soud správně stěžovatele vyzval k jejímu doplnění. Odpovídající usnesení ovšem převzala zaměstnankyně stěžovatele v místě jeho podnikání, prodavačka pí C. Ta však písemnost stěžovateli neodevzdala a stěžovatel se proto o usnesení, jímž byl vyzván k odstranění vad podání, nedozvěděl. Jmenovaná zaměstnankyně stěžovatele proto nebyla osobou vhodnou (§ 46 odst. 3 věta druhá o. s. ř. za použití § 42 odst. 5 s. ř. s.) a „převzetí písemnosti takovou osobou nemůže být pro stěžovatele účinné“.

Dále stěžovatel uvedl, že se dne 15. 3. 2006 dostavil ke krajskému soudu Mgr. Petr Zapletal, advokát, který založil do spisu plnou moc opravňující jej zastupovat stěžovatele. Usnesení ze dne 23. 1. 2006, jímž byl stěžovatel vyzván k odstranění vad žaloby, se však ve spisu nenacházelo.

Stěžovatel uzavřel, že písemnost nebylo možno doručit postupem podle § 46 odst. 3 věta druhá před středníkem o. s. ř., proto měla být písemnost uložena podle § 46 odst. 3 věta druhá za středníkem o. s. ř., případně doručena zástupci stěžovatele podle § 42 odst. 2 s. ř. s. Krajský soud takto nepostupoval a porušení procesních pravidel upravujících doručování mělo podle stěžovatele za následek porušení práva na spravedlivý proces.

V doplnění kasační stížnosti stěžovatel uvedl, že jeho zaměstnanci nemají oprávnění k přebírání dopisů k podepsání. Toto tvrzení dokládal Písemnou informací pro zaměstnance ze dne 28. 2. 2005 (§ 32 odst. 3 zákona č. 65/1965 Sb., zákoník práce), s níž se pí C. seznámila, jak vyplývá z jejího podpisu na dokumentu. Její pochybení, spočívající v tom, že pokyn nerespektovala a obálku s usnesením převzala, nelze přičítat k tíži stěžovatele. Pokyn měl podle stěžovatele zabránit „směšování obyčejné a nepodstatné korespondence s korespondencí určené přímo stěžovateli, úředních dopisů a obchodní korespondence. Nebezpečí nesprávného doručení je v případě stěžovatele zvýšeno tím, že jako fyzická osoba podnikající má trvalý pobyt i místo podnikání a provozovnu na stejné adrese.“.

Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

Nejvyšší správní soud posoudil důvodnost kasační stížnosti v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 2, 3 s. ř. s.).

Kasační stížnost je důvodná.

Stěžovatel namítl, že jeho advokát nenalezl při nahlížení do spisu dne 15. 3. 2006 usnesení ze dne 23. 1. 2006, jímž byl stěžovatel vyzván k odstranění vad žaloby.

Usnesení ze dne 23. 1. 2006, označené čj. 29 Ca 266/2005 - 4, jímž byl stěžovatel vyzván k odstranění vad žaloby, se nachází na čísle listu 5 spisu. V řazení spisu mu předchází na čísle listu 4 usnesení ze dne 23. 1. 2006, označené rovněž čj. 29 Ca 266/2005 - 4, kterým krajský soud vyzval stěžovatele k zaplacení soudního poplatku, a za ním následuje na čísle listu 6 vyhotovení usnesení ze dne 23. 1. 2006 s nalepenými kolkovými známkami a poznámkou o osobním doručení do kanceláře dne 15. 3. 2006 a na čísle listu 7 úřední záznam o nahlížení do spisu advokátem stěžovatele. U čísla listu 3 spisu, na němž se nachází pokyn kanceláři k zaslání výzvy k zaplacení soudního poplatku, je připojena doručenka zásilky adresované do vlastních rukou stěžovatele s údajem o doručované písemnosti „29 Ca 266/2005-4 výzva SoP“. U čísla listu 5 p. v. spisu se nachází doručenka zásilky adresované stěžovateli s údajem o doručované písemnosti „29 Ca 266/2005-4 usnesení“.

Nejvyšší správní soud především konstatuje, že řazení listů spisu a časová posloupnost vyplývající z datace jednotlivých listin nenavštědčují tvrzení stěžovatele a zdají se být samy o sobě v pořádku. Za zmínku ovšem stojí číslo jednací uvedené na usnesení, jímž byl stěžovatel vyzván k odstranění vad žaloby. Číslo jednací konkrétního rozhodnutí se vždy skládá ze spisové značky projednávané věci doplněné o pomlčku a za ní o číslo listu, na němž se ve spisu nachází originál rozhodnutí. V nyní posuzované věci se na číslech listů 4 a 5 nachází dvě usnesení ze dne 23. 1. 2006 – první, jímž byl stěžovatel vyzván k zaplacení soudního poplatku a jehož číslo jednací odpovídá umístění ve spisu, a druhé, jímž byl stěžovatel vyzván k odstranění vad žaloby a jehož číslo jednací neodpovídá umístění ve spisu. Tato skutečnost nenavštědčuje bez dalšího tvrzení stěžovatele a v případě druhého z usnesení se může jednat pouze o písarskou chybu. Pochybnosti však vzbuzuje i doručování obou usnesení, která, ač vydána ve stejný den, měla být doručována odděleně. Podle razítka soudní kanceláře mělo být první z nich vypraveno dne 16. 2. 2006 a druhé dne 21. 2. 2006. Nejvyšší správní soud ovšem uzavírá, že jakkoliv uvedené skutečnosti vyvolávají pochybnosti o procesním postupu krajského soudu, neprokazují bez dalšího tvrzení stěžovatele, podle nějž se dne 15. 3. 2006 ve spisu nenacházelo usnesení vyzývající stěžovatele k odstranění vad žaloby.

V souvislosti s usnesením, jímž byl stěžovatel vyzván k odstranění vad žaloby, a u něhož Nejvyšší správní soud upozornil na nesprávné označení číslem jednacím, je však třeba zabývat se i doručenkou, která je k číslu listu 5 p. v. soudního spisu připojena. Nachází-li se totiž ve spisu dvě usnesení označená číslem jednacím 29 Ca 266/2005 - 4, a na doručence je jako obsah zásilky uvedeno „29 Ca 266/2005 - 4 usnesení“, není z doručenky možné dovodit, které ze dvou usnesení, nacházejících se ve spisu se stejným číslem jednacím, bylo skutečně doručováno. Nezávisle na tom, zda pí C. zásilku stěžovateli předala či nikoliv, pak nelze nalézt ve spisu oporu pro závěr krajského soudu v usnesení o odmítnutí žaloby, podle nějž byla předmětná výzva „žalobci doručena dne 24. 2. 2006“. Závěr krajského soudu tedy nemá oporu v obsahu spisu, proto Nejvyšší správní soud uzavřel na nezákonost napadeného usnesení krajského soudu.

Již nad rámec nutného odůvodnění Nejvyšší správní soud dodává, že stěžovatel nemohl svým právním úkonem, tj. Písemnou informací pro zaměstnance ze dne 28. 2. 2005, modifikovat kogentní ustanovení občanského soudního řádu upravující postup při doručování. Jinými slovy, skutečnost, že stěžovatel zakázal svým zaměstnancům přebírání pošty, nemá vliv na účinnost doručení, pokud takový zaměstnanec za splnění podmínek uvedených v § 46 odst. 3 o. s. ř. písemnost převezme. Tato úvaha však není podstatná z hlediska nyní posuzované věci, neboť jak již Nejvyšší správní soud uvedl, nelze určit, které rozhodnutí bylo předmětnou zásilkou doručováno. Tyto pochybnosti by mohly být odstraněny např. výsledkem pí C., zejména za situace, kdy stěžovateli, podle jeho tvrzení, zásilku vůbec nepředala.

Krajský soud ovšem v dalším řízení zváží, zda je na místě tento výsledek provést. Nejvyšší správní soud totiž setrvale judikuje, že v důsledku přísné dispoziční zásady v řízení o žalobách proti rozhodnutím správního orgánu musí žaloba obsahovat žalobní body, z nichž musí být patrné, z jakých skutkových a právních důvodů považuje žalobce napadené výroky rozhodnutí za nezákonné nebo nicotné [§ 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s.]. Přitom zákon stanoví, že žaloba musí vždy obsahovat alespoň jeden žalobní bod (viz věta druhá § 71 odst. 2 s. ř. s.). Pokud žádný žalobní bod neobsahuje, může být sice tento nedostatek podmínek řízení odstraněn, ale jen ve lhůtě pro podání žaloby, jak vyplývá z § 71 odst. 2 s. ř. s. (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 10. 2003, čj. 2 Azs 9/2003 - 40, č. 113/2004 Sb. NSS, ze dne 20. 12. 2005, čj. 2 Azs 92/2005 - 58, č. 488/2005 Sb. NSS). Z žaloby je zcela zřejmé, že neobsahuje žádný žalobní bod. Krajský soud si tedy nejprve musí vyřešit otázku, kdy bylo rozhodnutí žalovaného doručeno stěžovateli a kdy uplynula lhůta pro podání žaloby. Teprve od vyjasnění této skutečnosti se může odvíjet úvaha, zda spadá výzva krajského soudu k odstranění vad žaloby do doby, kdy mohly být její nedostatky ještě napraveny, a zda má tedy smysl provádět dokazování vztahující se k doručení této výzvy. Nejvyšší správní soud v této souvislosti podotýká, že na běh lhůt a důsledky plynoucí z jejich uplynutí nemá vliv případná časová tíseň stěžovatele a to, zda mohl nalézt advokáta zabývajícího se „touto speciální problematikou“. Jinými slovy, podal-li stěžovatel žalobu neobsahující žádné žalobní body v době, kdy již tento nedostatek nemohl být odstraněn s ohledem na uplynutí lhůty pro podání žaloby, nemají skutečnosti uváděné stěžovatelem na splnění zákonných podmínek pro odmítnutí žaloby vliv.

Nejvyšší správní soud zde připomíná, že každý se může domáhat svého práva u nezávislého a nestranného soudu, musí tak ovšem učinit pouze stanoveným (tj. zákonem) postupem (srov. článek 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod). V případě potřeby má právo na právní pomoc (srov. článek 37 odst. 2 Listiny základních práv a svobod), která může být za splnění zákonných podmínek i bezplatná (§ 35 odst. 8 s. ř. s.). V souladu se zásadou *vigilantibus iura* je však třeba uzavřít, že je to především účastník řízení, který svá práva musí aktivně uplatňovat a příp. nést důsledky, které mu jeho procesní nečinností mohly vzniknout.

Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost důvodnou, proto usnesení krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení (§ 110 odst. 1 s. ř. s.). V něm krajský soud vyjde z právního názoru Nejvyššího správního soudu vyjádřeného v tomto rozsudku (§

110 odst. 3 s. ř. s.). Krajský soud v novém rozhodnutí rozhodne také o nákladech řízení o této kasační stížnosti (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 16. července 2008

JUDr. Petr Příhoda
předseda senátu